

WESTERN STARS

Amerikai karakter

DÉRI ZSOLT

BRUCE SPRINGSTEEN HÁROM EGYMÁS KÖVETŐ ÉVBEN HÁROM ELTÉRŐ HANGSZERELÉSŰ DALSOROZATOT DOKUMENTÁLT FILMEN – A KÖZÉPSŐT RENDEZŐKÉNT IS.

Mínta csak a Beatles-slágerbe foglalt korhatárt várta volna, a dalaival rengeteg filmhez hozzájáruló amerikai gitáros-énekes Bruce Springsteen 64 évesen, 2014-ben rendezett először (*Hunter Of Invisible Game* című száma köré egy tízperces patetikus-posztapokaliptikus rövidfilmet állandó klipfelelősével, Thom Zimnyvel közösen) és azzal egy időben vállalta el első igazi színészi szerepét is: The E Street Band nevű kísérezzenekara gitárosának, a *Maffiózókból* is ismert Steven Van Zandt-nak a következő tévésorozatában, a *Lilyhammer*-ben alakított egy bérgyilkosból lett temetkezési vállalkozót egy epizód erejéig. Amúgy klipjeinek hősei mellett csak saját magát játssza – mint a rockerkortárs Elliott Murphy 2020-as *Broken Poet* filmjében vagy mikor a *Pop, csajok satöbbi* moziadaptáció egyik fantáziajelenetében a főszereplő John Cusacknek adott tanácsot: „újrakezdhetnéd az életed, jót tenne neked!”

Bruce a húsz Grammy-díja és a *Philadelphia* betétdaláért kapott Oscar után még egy Tony-díjat is nyert a kulcsdalaira és *Born To Run* című önéletrajzi sikerkönyvére épülő 2017-2018-

as sztorozós színháztermi szólóműsorával, a *Springsteen On Broadway*-jel, sőt az azt dokumentáló azonos című Netflix-koncertfilm még Emmy-díjat is kapott a rendezésért – ha a Főnök abban is társrendező lett volna Thom Zimny mellett, összejött volna neki az EGOT-mesternégyes.

A következő koncertfilmjét 2019-ben már együtt rendezte Zimnyvel: a *Western Stars* nagylemez – hét év után az első új szerzeményekre épülő albuma – a hatvanas-hetvenes évtizedforduló dél-kaliforniai popzenéjének ihletésében kapott régimódi filmzeneszerű hangszerelést, és ennek élő előadását mozgógépen is meg akarta örökíteni. Springsteen a John Ford-westernnek iránti tisztelegésként ötvenes évekbeli Warner Bros. Pictures logóval és a kaliforniai Joshua Tree nemzeti park pusztaságában vágatató lovakkal nyitja filmjét, majd bemutatja a New Jersey-i birtokán álló százéves pajta-épületet, ahol az istálló fölött az emeleti nagyteremben harminctagú nagyzenekarral, vonósokkal, fúvósokkal és női kóruossal adja elő válogatott kis közönségnek (és a kameráknak) a nagyívű lemezanyagot.

„Autósok, stopposok, westernfilmek”
(Bruce Springsteen és Patti Scialfa)

„13 dalból álló meditáció az egyéni szabadság és a közösségi élet közti küzdelemről... az amerikai karakter két oldaláról” – így jellemzi rögtön bevezetőjében a *Western Stars* dalsorozatot, melyben felbukkannak autósok, motorosok, kamionsofőrök, stopposok, máshol újratekdők vagy onnan visszatérők, vándorok és szerelmesek az élet országútján, no meg a címbeli western-filmek, a kiöregedett színész, a kaszkadőr, a B-filmes szépség..

A koncertfelvételek között mindig van egy-két percnyi átkötés, Bruce minden számot egy-egy kis eszmefuttatással vezet fel, a karakterközpontú dalok sztoriját néha saját életével is párhuzamba állítva. Narrációjához külön aláfestő zenéket komponált, és a frissen forgatott hangulatfestő snittek mellé beválogatott régi fotókat és mozgóképes dokumentumokat, részleteket saját és mások *home movie*-jaiból, A dalszerző-gitáros-énekes az elmúlt másfél évtized Zimny-kollaborációja előtt olyan rendezőkkel forgatta videóit, mint Brian De Palma, John Sayles, Jonathan Demme, Tim Robbins és Sean Penn, de most a saját rendezései alapján úgy tűnik, Terrence Malick van rá legnagyobb hatással (már négy évtizede a *Nebraska* lemezhez is az ő *Sivár vidék* filmje volt az egyik inspiráció, és a veteránok aktuális meditatív filozófálgató hangulatukban is összeértek).

Maguk a Thom Zimny által filmezett koncertjelenetek hagyományosak, a nagyzenekar előtt Springsteen végig akusztikus gitáron penget, akárcsak felesége, a vokálhangszerelésekért felelős Patti Scialfa. Az album 13 száma után a filmben van +1 is: meglepetés-ráadás-ként a Glenn Campbell által 1975-ben listavezető slágerré tett *Rhinestone Cowboy* című *country* dal.

Bruce vagy szólóban a legjobb (ahogy a karrieráttekintő 2018-as *Springsteen On Broadway* megörökítette) vagy elektromos gitáron rockolva az E Street Band kíséretében (ahogy a 2020-as *Letter To You* lemezanyaga és annak másfél órás fekete-fehér dokumentumfilmje mutatja), de ez a tőle szokatlan hangszerelésű köztes *Western Stars* koncertfilm is szépen illik a hatalmas életműbe.

WESTERN STARS – amerikai, 2019. Rendezte: **Bruce Springsteen** és **Thom Zimny**. Kép: **Joe DeSalvo**. Zene: **Bruce Springsteen**. Gyártó: **New Line Cinema / Warner Bros**. Az **HBO** bemutatója. 83 perc.